

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul justiției

TELEFON No. 748

S U M A R :

Principiile autorizării maritale într'una din aplicările lor practice, de d-l N. I. Titulescu;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Curtea de casație, secția II: Anghel Dumitru, *recu s. corecțional*;
Tribunalul Ilfov, secția I: N. Th. Brătianu, și alții, *dați jude-
căței pentru falș și encrocherie*, cu o Observație de d-l Stelian
Popescu;

Judecătoria Horezu-Vâlcea: Jacob Popescu cu Elisabeta și G.
Georgescu;

Bibliografii.

Principiile autorizării maritale într'una din aplicările lor practice

Problemele juridice discutate de doctrină, cu abstracțiunea lor inevitabilă, cu construcțiile lor pur ipotetice, cu proprietatea ce au de a pune în relief persoana autorului, sunt privite de mulți cu oare-care scepticism, întru cât nu se vede imediat legătura ce ele au cu faptele ce sunt chemate a explica, nici «adevărul obiectiv» ce ar putea stabili, nici gradul lor de realizare, în lipsa unei sancțiuni efective.

Nu e locul să arăt aci importanța din punct de vedere practic a unei doctrine juridice solid construite; mă mărginesc să constat că la noi singurile chestiuni juridice care interesează sunt cele a căror soluțiuni le dă jurisprudența, și să revendic pentru subiectul ce voesc a trata—de oare ce el a venit de curând în fața tribunalelor—tot interesul ce inspiră discuțiunea unei sentințe.

Chestiunea e următoarea: o femeie, autorizată de bărbatul ei a face toate actele necesare pentru a ajunge la triumful unui proces determinat, are ea nevoie de o autorizație suplimentară pentru a da o procură unui avocat, care s'o reprezinte în acest proces?

Mărturisesc din capul locului că nu văd nici o dificultate pentru a răspunde imediat prin negativă; de asemenea, în autorii ce mi-au căzut în mână, nu-mi aduc aminte a fi văzut tratată chestiunea. În general autorii, când e vorba de o autorizație suplimentară, se întreabă dacă ea e necesară pentru a adera la judecată, în caz când femeia ar perde procesul, pentru a executa o ju-

decată, pentru actele ce duc la adjudecarea definitivă, pentru a recunoaște o datorie personală relativ la procesul pentru care femeia e autorizată, pentru a face opoziție la un apel autorizat, pentru a se dezista, pentru a transige, etc., etc. și în special pentru dreptul de apel, și nu-mi pot explica tăcerea lor asupra chestiunii de față de cât prin faptul, că nu s'a văzut aci materie de discuție.

Cu toate acestea, tribunalul Ilfov secția IV, nu s'a pronunțat asupra chestiunii de cât în urma unei divergențe; mai mult, soluțiunea adoptată a fost că e necesitate, în specie, să intervie o nouă autorizare (sentința din Octombrie 1905, dată în afacerea Scaritz).

Domnul membru de ședință Dem. Negulescu făcând opinie separată, a apărut în urmă în Dreptul din 20 Octombrie 1905 un articol datorit d-lui supleant G. C. Christescu, unde se susține pe larg și documentat teza adoptată de majoritatea tribunalului.

După cum se vede, chestiunea ce ne ocupă a fost considerată la noi ca de natură a constitui materie de controversă; în orî ce caz, faptul că ea pune în joc câte-va principii de drept destul de delicate, mă face să arăt și eu pentru ce socotesc că, dacă discutăm, nu trebuie totuși să acceptăm ca juridică o altă soluțiune ca cea negativă.

Ce se invoacă de cei ce socotesc necesară o nouă autorizare pentru femeia capabilă de a sta în judecată, atunci când ea voeste a fi reprezentată în instanță printr'un avocat? Două considerante: a/ imposibilitatea pentru autorizare de a reeși din circumstanțe; b/ principiul specialității autorizării maritale.

Să cercetăm, dacă aceste două capete de combatere sunt fondate, atunci când e vorba de chestiunea ce ne preocupă.

Autorizarea maritală, bazată nu numai pe autoritatea soțului în societatea conjugală⁽¹⁾ dar încă pe o idee de protecție pentru femei⁽²⁾, trebuie să fie expresă, să rezulte dintr'un act scris;

(1) Demolombe, IV. No. 413 și urm.; Laurent, III, No. 95; Aubry et Rau V. § 472, pag. 138; asupra materiei pentru dreptul nostru vezi: Alexandresco, I, partea II, pag. 112—114.

(2) Planiol, I, troisième édition, No. 928, pag. 314.

afară de cazul când soțul a participat la facerea actului, când ea se deduce din această participare (art. 199 C. civ.).

E just, că alte moduri de a autoriza pe femei nu există nici în dreptul francez, nici în dreptul român; căci se știe că tentativa lui Aubry et Rau ⁽³⁾ de a considera ca simplu enunciativ articolul 217 cod. Nap. (199 românesc), deci de a permite a deduce autorizarea tacită și după alte circumstanțe în afară de participarea soțului la act, n'a reușit.

Casația franceză, pentru motivul că s'ar înmulți numărul proceselor, permițându-se a discuta dacă autorizarea reese sau nu din cutare sau cutare circumstanță, și fundându-se pe redacția articolului 217, a respins sistemul autorizării după circumstanțe ⁽⁴⁾; același lucru l'a făcut și jurisprudența română ⁽⁵⁾.

Deci spune tribunalul Ilfov și *Dreptul* numărul citat: întru cât în procura dată de femei unui avocat n'a participat bărbatul, nici consimțimint prin înscris special nu există, nu se poate deduce autorizarea soțului din circumstanța că el și-a autorizat femeea să stea în justiție.

Uită însă adversarii noștri, că aceiași Curte de casație, care nu permite autorizarea după circumstanțe, nu împedică pe judecător a recunoaște ca implicit aulorizate, actele, cari sunt consecința necesară a unui act principal autorizat conform cu legea ⁽⁶⁾.

Astfel, femeea autorizată a sta în judecată poate, fără o nouă autorizație, să adere la judecata care i respinge pretențiunile ca nefondate ⁽⁷⁾, să execute sentința obținută în favoarea ei ⁽⁸⁾, să recunoască o datorie personală relativă la proces ⁽⁹⁾, să facă opoziție la o decizie a Curții, când a fost autorizată să facă apelul ⁽¹⁰⁾ de asemenea, când femeea a fost autorizată să stea într-o licitație, ea poate face fără o nouă autorizare toate actele cari o vor duce la o adjudecare definitivă ⁽¹¹⁾.

Jurisprudența română face același lucru, aplică aceiași idee de autorizare implicită, când decide că autorizarea de a vinde imobilul parafernă implică pe aceea de a primi prețul ⁽¹²⁾, sau că au-

torizarea de a cumpăra imobilul urmărit implică adjudecarea provisorie și supralicitarea ⁽¹³⁾ (speța de mai sus) etc. etc.

Deci e bine stabilit, că sunt lucruri deosebite autorizarea după circumstanțe și autorizarea implicită; și atunci, toată discuția trebuie să poarte asupra acestui punct: procura dată de femei unui avocat este ea o consecință necesară a dreptului ei de a sta în judecată?

Dacă răspundem afirmativ la chestiunea aceasta, nu mai poate fi vorba că deducem autorizarea după circumstanțe, cum ne acuză opinia contrarie, întru cât ne aflăm în ipoteza permisă a unei autorizări implicite.

Or, eu nu cred să existe act, care să fie o consecință mai directă a autorizării de a sta în justiție, ca alegerea unui avocat, fără de care pledarea procesului, care constituie conținutul dreptului femeii de a sta în judecată, ar fi literă moartă, femeea singură neștiind ca profană în ale dreptului, afară de rarissime excepțiuni, pe ce motive de formă și fond să 'și sprijinească pretențiunile.

E curios, că opiniunea contrarie recunoaște femeii dreptul, ca singură, chiar în lipsa unei noi autorizări, să facă chemări la interogator, propuneri de martori, etc., fără însă a se gândi că aceste acte femeea nu le poate face fără avocat; adversarii socotesc ca implicită o consecință imediată și nu recunosc ca atare o consecință imediată.

Și motivul care ni se dă e că procura, putând fi făcută și afară de orî-ce proces, nu e o consecință necesară a unei instanțe; deci pentru ea nu există autorizare implicită.

Dar nu se vede că, dacă procura, ca *abstracțiune*, e un contract ce poți întâlni și în afară de orî-ce proces, procura dată unui avocat, după numele ce poartă: *mandatum in litem*, e un act care presupune fatalmente un proces?

Deci cred că numai poate fi discuție, că autorizarea de a sta în justiție, implică pe aceea de a 'și alege un avocat.

Așa dar, asupra primului argument prezentat de doctrina contrarie cred că s'a comis două greșeli: 1) din termenii următori: «adversarii noștri, pentru a susține că această autorizație nouă nu este necesară, arată că ea este consecința autorizațiunei de a face procesul, cu alte cuvinte că autorizațiunea rezultă după circumstanțe» reese că se confundă autorizarea implicită cu cea după circumstanțe; or am văzut că e vorba aci de două lucruri deosebite, prima fiind valabilă, iar a doua nulă; 2) Zicând că: *mandatum in litem* e mai puțin consecința necesară

⁽³⁾ Aubry et Rau IV, pag. 472.

⁽⁴⁾ Cass. 26 Iulie 1871. D. 71. 1. 293; Cass. 2) Ian 1881. D. 81. 1. 354.

⁽⁵⁾ Trib. Ilfov 1 Ian. 9 și 29/89, Dr. 5 și 9 din 1889.

⁽⁶⁾ C. Paris 23 Iulie 1852 D. 54. 2 102 și Planiol, op. cit., No 954.

⁽⁷⁾ Cass 7 Dec. 1863 (S. 64.1. 12).—Contră: Demolombe, IV, No. 280.

⁽⁸⁾ Aubry et Rau, V, § 472 pag. 157.

⁽⁹⁾ Principiul admis deja din 1828, Cass 22 Aprilie (S. chr.).

⁽¹⁰⁾ Demolombe, IV, No. 197 și 198; Aubry et Rau, V, § 472, pag. 157.

⁽¹¹⁾ Cass 20 Iulie 1835, deja (D. 35. 1. 337).

⁽¹²⁾ Cas I. 162 Mai 2/8, Bulet. 1881 p. 206.

⁽¹³⁾ Cas II, 24 Febr. 19/92, Bulet. 1892 p. 165.

a unei instanțe ca diverse acte cărî il presupun, se comite un ilogism neacceptabil.

Al doilea motiv, pentru care ar trebui o autorizare nouă e după teoria contrarie *principiul specialității*: femeea trebuie să obție o nouă autorizare, atunci când ea voește a da o procură unui avocat, întru cât prima autorizare nu valorează și nu poate valora de cât relativ la intențarea procesului.

O idee clară, asupra ce e principiul specialității, e singurul mijloc de a controla, dacă se poate invoca cu succes un atare argument în discuția noastră.

Dacă e principiul specialității o necesitate inexorabilă, cu caracter formalist, care cere ca ori-ce act al femeii, fie el independent, fie el parte dintr'un grup avînd singur individualitate, să fie autorizat *in specie*, atunci s'ar putea face dintr'însul un argument contra părerii ce susțin.

Dar principiul specialității nu e astfel nici rațional, nici legalmente vorbind.

Din fundamentul autorității maritale și din art. 206 C. civ., care spune, că autorizările generale nu fac pe femei capabilă de cât pentru actele de administrație, se deduce pe cale de interpretațiune și prin analogie cu vechiul drept francez că: o autorizare dată *in globo*, nu poate fi valabilă întru cât ea constituie o abdicare, iar nu un exercițiu al puterii materiale; ca autorizarea să fie valabilă ea trebuie dată pentru acte anumite și în cunoștință de cauză.

Unde se oprește specialitatea, câte acte poți valabil face în virtutea unei prime autorizări, nu e text de lege să o determine; și atunci doctrina și jurisprudența sunt de acord, că întinderea autorizării se determină după expresiunile întrebunțate, urmînd regulile interpretațiunii⁽¹⁴⁾. Deci nu trebuiesc anulate de cât autorizările, cari sunt manifestate în necunoștință de cauză de către bărbat.

Astfel ar fi nulă autorizarea pentru femei de a contracta obligațiuni nelimitate în număr și timp⁽¹⁵⁾, de a transige fără să se specifice condițiunile⁽¹⁶⁾; asemenea ar fi nulă pentru lipsă de specialitate (dar și pentru un motiv de ordine publică) delegația dată de soț unui terț, care să 'i autorizeze actele femeii sale⁽¹⁷⁾.

In ori ce caz, principiul specialității trebuie combinat cu regula, că autorizarea, dată în vederea unui act, se întinde la toate actele, cari

îi sunt consecința necesară (Fuzier-Herman, No. 14 sub art. 223, I, pag. 328).

Deci când e vorba de un act *determinat*: cutare vânzare, cutare proces, nu în numele specialității s'ar putea cere o autorizare suplimentară, ci numai în numele întinderii primei autorizări; or am dovedit că procura dată de femeie unui avocat e o consecință necesară a dreptului ei de a sta în judecată în *cutare* proces; pentru procură dar chestiunea specialității nu se mai poate pune. Numai astfel se poate evita contradicțiile, ce ar isori din opunerea a două principii egal recunoscute, acel al validității autorizării implicite și acel al specialității; numai astfel văzînd lucrurile, vom evita concluzia absurdă de a cere, în numele specialității, o autorizare distinctă pentru fie-care mișcare, în cercul unei prime autorizări.

Și tocmai discuțiunile doctrinei relativ la principiul specialității în materie de apel și distincțiunea admisă de jurisprudență e o probă vie că acest principiu trebuie înțeles așa cum o facem noi.

E femeia apelantă? O nouă autorizare e necesară, căci e vorba de a începe un nou proces⁽¹⁸⁾.

E femeia intimată? O nouă autorizare nu e necesară, întru cât aci e vorba pentru dînsa de continuarea unei instanțe⁽¹⁹⁾.

O parte din doctrină critică această jurisprudență, considerînd fie-care instanță ca un proces nou și cerînd pentru fie-care grad de jurisdicție o autorizare distinctă⁽²⁰⁾; dar ea însăși admițînd, că autorizarea se poate da dinainte, în termeni clari, pentru tribunal și apel, conchide că totul se rezumă într'o chestie de fapt: *ce a voit bărbatul?* ⁽²¹⁾.

Deci, dacă din discuțiile doctrinei și jurisprudenței relativ la autorizarea soțului în apel, se lămurește așa bine ce e specialitatea, nu se poate trage de aci un argument contra noastră, după cum pretinde doctrina adversă, ci unul pentru noi.

Dar ni se mai spune: soțul trebuie să cunoască persoana, care se însărcinează cu interesele femeii,

⁽¹⁴⁾ Aubry et Rau, V, § 472, pag. 156; Demolombe, IV, No. 291, 292, 294.

⁽¹⁵⁾ Aubry et Rau, V, § 472; Laurent, III, 113 și 114; Baudry-Lacantinerie, I, No. 619.

⁽¹⁶⁾ Bordeaux 18 Maiu 1838 (D. 39, 2, 97).

⁽¹⁷⁾ Cas. Fr. 2 August 1876.

⁽¹⁸⁾ Aubry et Rau, V, § 472; Cass. 18 August 1857 (S. 59. 1. 253; D. 57. 1. 333); Cass. 18 Martie 1878 (S. 78. 1. 393; D. 78. 1. 201); Cass. 22 Iunie 1879 (S. 79. 1. 252; D. 79. 1. 121).

⁽¹⁹⁾ Cass. 5 Maiu 1873 (S. 73. 1. 298); Cass. 25 Febr. 1879 (S. 79. 1. 273) Planiol, *op. cit.*, I, No. 978 susține, că în cazul acesta jurisprudența franceză ar face o sub distincție, după cum femeia a avut la tribunal rolul de pârîtă sau reclamantă. Cred sub-distincția atribuită jurisprudenței de Planiol nefundată, întru cât d-sa nu invoacă decisiile ale Cassații posterioare celor citate de noi, ci se mulțumește a conuța o decizie a Curții din Poitiers din 16 Februar. 1881. (D. 81. 2. 36).

⁽²⁰⁾ Laurent, III, No. 149; Aubry et Rau, § 472, No. 5; Planiol, I, No. 978.

⁽²¹⁾ Planiol, *ibidem*.

decî o autorizare suplimentară pentru procură se impune.

Răspundem: bărbatul care găsește pe femeia lui în stare de a conduce un proces (de aceea a autorizat-o), trebuie să o găsească și în stare de a face o alegere judicioasă în persoana unui avocat; altfel ar fi contradicție flagrantă în toată conduita soțului.

Și dacă bărbatul ar avea rațiuni speciale de preferință, ca procesul să fie condus mai bine de un avocat de cît de un altul, ar specifica în prima autorizare cine anume să reprezinte pe femeia lui în justiție; tăcerea lui înseamnă că lasă alegerea la aprecierea femeii ne avînd interes să o facă el.

De altfel dacă argumentul acesta al adversarilor ar fi fundat, ar însemna că autorizarea suplimentară ar trebui să fie necesar nominativă, adică să indice sub pedeapsă de nulitate numele avocatului, care să reprezinte pe femeie în justiție; ceea ce nu e acceptabil.

În fine bărbatul are o armă puternică, care va face tot-d'a-una preponderantă voința lui în caz de neînțelegere cu femeia: e revocarea autorizațiunii de a pleda, ce poate interveni pînă la sfîrșitul instanței.

Așa dar: autorizarea de a sta în justiție, dată de bărbat femeii, conține o autorizare cu nume deschis de a-și alege un avocat.

Iată singura soluție dictată de logică, interesul părților și principiile de drept, atunci când le considerăm în fond, cu toate nuanțele lor, iar nu numai în cuvintele ce le numesc.

Soluțiunea dată de majoritatea tribunalului Ilfov îmi pare decî criticabilă, atît din punctul de vedere al principiilor cît și din acel al consecințelor bizare la care ea dă naștere, cum arată foarte bine D-l Dem. Negulescu, în opinia separată, când demonstrează că, în sistema tribunalului, prima autorizare e lipsită, fără cuvînt de orîce efect, și că autorizația judecătorească, care e menită să *suplinească* pe cea a soțului e mai eficientă ca aceasta.

Să sperăm că pe viitor însuși tribunalul Ilfov va reveni asupra doctrinei sale!

Nicolae I. Titulescu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 19 Octombrie 1905

Președenția D-lui N. MANDREA Președinte

Anghel Dumitru, corecționr

Recurs. — Termenul de recurs în contra cărților de judecată pronunțate în materie penală. — (Art. 98 din legea jud. de pace din 1905).

Contravenție la regulamentul de liberă petrecere în

țară a streinilor. — Strein născut în țară, care ocupă funcțiune și plătește contribuție. — Dacă o asemenea persoană poate fi considerat ca strein și decî ca contravenient la regulamentul sus arătat. — (Art. 2 din reg. din 2 August 1900 asupra drepturilor streinilor de liberă petrecere în țară).

1. După art. 98 din legea judecătoriilor de pace, astfel cum a fost modificat prin legea din 1905, termenul de recurs pentru cărțile de judecată penale, este de cinci zile libere calculate, pentru cele date în lipsă, de la comunicare, iar pentru cele date în prezența inculpatului, de la pronunțare.

2. Nu se poate considera ca strein persoana care pretinde că este născută în țară, că e funcționar de timp îndelungat și că plătește contribuțiile.

Prin urmare, săvârșește un exces de putere și pronunță o hotărâre cu totul nemotivată judele de ocol, care, consideră ca strein pe atare persoană fără să verifice și să stabilească mai întîi dacă cel presupus contravenient avea însușirile pe care le arată.

Decisiunea 1192 bis/905. — Respins recursul făcut de Anghel Dumitru contra cărței de judecată cu No. 1468/905 a judecătoriei ocolului R.-Sărat. — Admis recursul declarat din oficiu în interesul legii de d-l Procuror al acestei Inalte Curți contra aceleiași cărți de judecată.

Curtea,

Ascultând pe d. procuror care declară recurs în interesul legii

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Anghel Dumitru contra cărței de judecată a judecătoriei ocolului R.-Sărat cu No. 1468/905;

Considerând că după art. 98 din legea Judecătoriilor de pace modificată în anul curent, rezultă că termenul de recurs pentru cărțile de judecată penale este de 5 zile libere calculat, pentru cele date în lipsă, de la comunicare; iar pentru cele date în prezența inculpatului, de la pronunțare;

Că în speță se constată că cartea de judecată cu No. 1468/905, supusă recursului, a fost dată în prezența recurentului la 9 Septembrie 1905, iar recursul a fost declarat la grefa judecătoriei ocolului R.-Sărat în ziua de 18 Septembrie 1905, adică peste termenul de 5 zile libere;

Că prin urmare recursul său urmează a fi respins ca tardiv.

Asupra recursului declarat din oficiu de d-l Procuror al acestei Curți în interesul legii,

Avînd în vedere cartea de judecată supusă recursului prin care Anghel Dumitru este condamnat la amendă pentru că, fiind supus străin, nu posedă un bilet de liberă petrecere în țară;

Avînd în vedere că Anghel Dumitru a susținut înaintea judecătorului de ocol că e în serviciul Primăriei, ca lampagiū, de mai mulți ani, și că stă în țară de mult timp, cum dovedește cu certificatul Primăriei No. 2654/905 și chitanțele de bir;

Considerând că fără a discuta sensul expresiei străin din regulamentul din 2 August 1900 nu se poate înțelege că ar putea fi considerat ca străin acela care sus-

ține că este născut în țară, că e funcționar de timp îndelungat al Primăriei și că plătește contribuțiile;

Că judele de ocol în loc să cerceteze dacă individul presupus contravenient avea însușirile pe care le arată, îl califică ca străin în mod cu totul nemotivat;

Că de aceia carlea de judecată este pronunțată cu exces de putere și violarea legii și prin urmare urmează a fi anulată.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul făcut de Anghel Dumitru ca tardiv; admite recursul făcut de d-l Procuror în interesul legii, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, Secția I

Audiența de la 21 Septembrie 1904

Președenția D-lui AL. JUCA, Judecător

N. Th. Brătianu și alții dați judecătii pentru art. 292 și 334 C. p.

Sentința corecțională No. 1170

Inșelăciune. — Elementele esențiale ale delictului. — Lipsa prejudiciului și a posibilității prejudiciului. — Neexistența delictului de înșelăciune.

Mărturie mincinoasă. — Elementele constitutive ale acestui delict. — Lipsa unuia din aceste elemente. — Neexistența delictului.

Faptul de a determina pe o persoană a mărturisi fals. — Dacă se consideră ca un delict sui generis, sau ca o complicitate. — Elementele cerute ca acest delict să subsiste. — (Art. 332, 333, 287, 290, 292 C. penal)

1. Pentru ca delictul de înșelăciune să subsiste să cere ca elemente esențiale: alterarea adevărului, intențiunea frauduloasă și prejudiciul civil sau posibilitatea de prejudiciu; altfel, dacă într'un asemenea delict lipsește atât prejudiciul, cât și posibilitatea prejudiciului pentru partea reclamantă, partea inculpată nu poate fi răspunzătoare de delictul de înșelăciune.

2. Elementele delictului de mărturie false sunt: ca mărturia sa să facă în justiție, ca ea să fie falsă și ca cel ce o face să aibă cunoștință de acest fapt. Prin urmare, un jurnal al tribunalului, făcut pe temeiul unor depoziții de martori, care stabilește filiațiunea unei persoane, ne fiind considerat de cât ca un act de jurisdicțiune grațioasă, nu poate fi considerat de cât ca făcut în afară de o instanță penală sau civilă, și dar, nu poate constitui un element al delictului de mărturie mincinoasă, în sensul art. 287 și urm. C. penal.

3. Faptul de a fi determinat pe anumite persoane de a mărturisi fals de și socotit de uni ca un act de complicitate, iar de alții ca un delict sui generis, totuși el cată a fi considerat în tot-de-auna ca un fapt accesoriu, așa că dacă delictul de mărturie mincinoasă nu există, nici acel accesoriu nu poate subsista; că chiar dacă s'ar admite existența delictului de mărturie mincinoasă, totuși, întru cât nu se stabilește anume mijloacele întrebuițate de inculpat pentru a determina pe martori să mărturisească fals, asemenea fapt nu poate constitui delictul prevăzut de art. 292 C. penal.

Tribunalul,

Asupra opozițiilor făcute de d-lor Ghița Ghițescu, Ilie Dobrescu, fancu Theodorescu și de N. Th. Brătianu cu petițiile înregistrate la No. 4624 și 4625 din 4 Februarie 904, în contra sentinței acestui tribunal No. 60 din 15 Ianuarie a. cor. și prin care inculpatul N. Th. Brătianu este condamnat la 7 luni închisoare corecțională pe baza art. 292 și 335 comb. cu art. 40 C. p., iar cei l'alți 3 oponenți, la 15 zile din aceeași pedeapsă, în virtutea art. 290 C. penal;

Având în vedere sentința opoată, susținerile părților depunerile martorilor și cele l'alte acte din dosar, din care rezultă, în fapt, următoarele: Theodor Th Brătianu prin petiția înregistrată la No. 12316 din 1 Maiu 1903, dos. 1062/903, se plânge că inculpatul N. Th. Brătianu, prin acte false și mărturii mincinoase a reușit să și stabilească calitatea de fiu legitim al defunctului Maior Th Brătianu, pe când în realitate el se numește Petre Dumitru Chiroiu. În urma acestei plângeri, afacerea fiind trimisă la instrucție, nu se dă ordonanță de urmărire. totuși Ministerul Public prin rechizitorul No. 13035 din 9 Maiu 1903 deschide acțiunea publică contra oponenților de față pentru delictele prevăzute și penate de art. 332, 333 și 292 C. p. pentru Nicolae Th. Brătianu, și 290 pentru cei l'alți;

Având în vedere că inculpatul N. Th. Brătianu voin să se căsătorească, și a constituit un act la secția 4-a trib Ilfov cu martorii dați judecătii, și din ale căror depoziții rezultă că maiorul Th Brătianu s'a căsătorit cu Păunica D-trescu, în anul 1864, actul astfel făurit a servit la căsătoria inculpatului cu soția sa Maria D. Gângaciu, săvârșită la Oficiul stărei civile al comunei Roșu;

În ce privește pe oponentul N. Th. Brătianu:

Presupunând existente toate cele susținute de partea civilă precum și de d-l Prim Procuror, că adică: N. Th. Brătianu ar fi plăsmuit actul în chestiune prin care stabilea că mama sa a fost cununată legitim cu maiorul Th. Brătianu în anul 1864, și că cei l'alți inculpați au depus fără ca să fie adevărate cele mărturisite de ei, rămâne să examinăm chestiunea și din punctul de vedere al dreptului;

Având în vedere art. 332 și 333 care prevăd delictul de înșelătorie sau escrocherie;

Considerând că elementele acestui delict după zisele articole sunt: alterarea adevărului, intențiunea frauduloasă și prejudiciu sau posibilitatea de prejudiciu;

Considerând că primele elemente s'ar putea găsi cu înlesnire în faptul delictului pentru că, în actul său de căsătorie al comunei Roșu, precum și în toate publicațiunile făcute cu acea ocaziune, se vede că inculpatul e trecut ca fiind fiul maiorului Th. Brătianu, de și a alterat adevărul, după cum aceasta reese din depozițiunile martorilor propuși de partea civilă și audiați atât la Judele de Instrucție (dos. 82/903) cât și în fața tribunalului; de asemenea în cea ce privește intențiunea frauduloasă, încă s'ar putea susține că Nicolae Brătianu căutând să stabilească că părintele său ar fi fost maiorul Brătianu, ar fi avut scop depărtat, de a veni la succesiunea acestuia;

Considerând însă, că chiar dacă aceste elemente și-ar găsi aplicațiunea în fapta inculpatului, totuși rămâne să mai dovedească pe lângă intențiunea sa frauduloasă și prejudiciul cauzat, sau pe care l'ar fi putut încerca reclamantul, și din nimic nu se constată acest prejudiciu; căci dacă actul de căsătorie incriminat ar fi putut prejudicia cuiva, nu ar fi de cât viitoare sale soții, presupunând că, el ar fi fost făurit, fără știrea acesteia, și în scopul de a ajunge la săvârșirea căsătoriei, și nimeni din acei care ar fi putut să se plângă de acest fapt, nu se găsesc printre reclamanți;

Considerând pe de altă parte, că nici posibilitatea de prejudiciu nu poate exista pentru Theodor Brătianu, de oare ce actul de căsătorie nu și poate produce efectul

de cât pentru cauza pentru care a fost întocmit, astfel că nu se poate presupune cu orî cătă bună voință, vre o pagubă în averea reclamantului, element esențial rezultând din interpretarea care s'a dat tot-d'auna art. 332 și 333 C. penal;

Considerând că față cu cele de mai sus și în vedere că însuși d-l Procuror a părăsit acest capăt de inculpațiune, delinquentul N. Brătianu, nu poate fi făcut răspunzător de faptul de înșelăciune;

În ce privește cel d'al doilea fapt, pentru care este adus înaintea tribunalului inculpatul Brătianu și anume: că a amăgit pe oponenții Ghiță Ghițescu, Ilie Dobrescu și lăncu Theodorescu, pentru ca aceștia să facă mărturii mincinoase înaintea Judelei supleant al secției IV trib. Ilfov, pentru a dovedi căsătoria maiorului Theodor Brătianu cu Păuna Th. Brătianu, că prin urmare inculpatul prin acest fapt s'a făcut culpabil de delictul prevăzut și penal de art. 292 cod penal, iar martorii oponenții de azi pentru aceeași infracțiune, pedepsită însă conform art. 290 același cod în ce-l privește pe aceștia;

Având în vedere că elementele delictului de mărturie false, după cum rezultă din art. 287 C. p. și următoarele sunt: ca mărturia să se facă în Justiție, ca ea să fie falsă, ca acel care o face să aibă cunoștință de acel fapt, și în fine ca ea să aducă un prejudiciu cuiva;

Având în vedere că actul incriminat, și de care se plânge reclamantul, s'a petrecut în afară de o instanță penală sau civilă astfel după cum pretinde art. invocat în rechizitorul d-lui Procuror; că jurnalul tribunalului Ilfov secția IV cu No. 1247/903, ne fiind considerat de cât ca un act de jurisdicțiune grațioasă, fără a mai discuta și cele l'alte elemente ale delictului, este necesar să conchidem că faptul săvârșit de inculpați scapă de sub prevederile legii penale, și în special de art. 290 al cărui conținut citit în ședință publică este următorul:

«Art. 290 C. p. cel ce va da mărturie mincinoasă în pricină civilă se va pedepsi cu închisoare până la doi ani»;

Având în vedere cel d'al doilea delict imputat lui Nicolae Brătianu, și care consistă în faptul de a fi determinat pe oponenți să mărturisească fals, înaintea d-lui Jude supleant;

Având în vedere că acest delict de și socotit de unii ca fiind un act de complicitate iar de alții ca un delict sui generis totuși el cală a fi considerat în tot-d'auna ca un fapt accesoriu delictului de mărturie mincinoasă; că în speță, după cum am arătat mai sus, faptul săvârșit de oponenți, neîndeplinind dispozițiunile prevăzute de lege, ar urma că nici accesoriul nu poate exista; dar, chiar dacă am socoti ca existent delictul de mărturie mincinoasă, încă infracțiunea lui Nicolae Brătianu, nu se poate considera că îndeplinește elementele delictului de care este inculpat, pentru că după art. 292 combinat cu art. 291. ar urma ca să se dovedească cum că N. Brătianu ar fi întrebuit un mijloc oare care, pentru a determina pe martori să mărturisească fals, dovadă care nu s'a făcut în speță;

Având în vedere dispozițiunile citatului articol al cărui cuprindere s'a citat în ședință publică după cum urmează;

«Art. 292 C. p. Ceî ce prin orî ce mijloc, vor amăgi pe martori spre a da mărturie mincinoasă se vor pedepsi întocmai ca martorii mincinoși după dispozițiunile celor din urmă cinci articole»;

Având în vedere cele de mai sus;

Având în vedere că oponenții Ilie Dobrescu, de și citat azi în regulă azi nu se prezintă;

Având în vedere art. 10 din codul de procedură penală, în ce privește pe cei dântăi;

Văzând și dispozițiunile art. 184 Pr. penală în ce privește pe oponenții absent;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință Iulian Teodorescu, tribunalul, în unire cu d-l Procuror, admite opoziția și achită, etc.

(ss) Al. Juca, Iulian Teodorescu.

Observație. — Chestiunea judecată de Trib. Ilfov s. I este destul de importantă, iar hotărârea dată, de și foarte bine motivată și confirmată și de Curtea de apel credem că nu a făcut o bună aplicare a legii, și de aceea vrem să insistăm puțin asupra acestei hotărâri.

În resumat, speța procesului este următoarea: Nicolae T. Brătianu, voind să se căsătorească, și neavând act de naștere, aduce la Tribunalul Ilfov 5 martori cari, fiind ascultați—de supleantul delegat de Tribunal—sub prestare de jurământ, afirmă că maiorul Th. Brătianu s'a căsătorit în anul 1864 cu Paunica Dumitrescu și din această căsătorie s'a născut N. Th. Brătianu.

Cu acest act, astfel format, N. Th. Brătianu s'a căsătorit și după cât va timp Th. Th. Brătianu a reclamat că acest act este fals; că N. Th. Brătianu devenit prin acest act frate cu el, a indus în eroare Tribunalul și că, în fine, martorii au făcut declarațiuni mincinoase.

Parchetul de Ilfov, a dat în judecată pe N. Th. Brătianu pentru escrocherie, art. 332 și 333 și art. 292 C. pen., iar pe martori pentru art. 290 C. pen.

Cred, de la început, că N. Th. Brătianu nu trebuia dat judecăței pentru escrocherie, și vom vedea de ce.

Mai întâi faptul martorilor, de a fi dat declarațiuni mincinoase, cu ocasiunea facerii actului de stare civilă, este el o falsă mărturie sau un fals în acte publice?

Tribunalul a argumentat, că nu este o falsă mărturie bazându-se pe dispozițiunile art. 287 și 290 C. pen., din care s'a tras concluzia, că pentru a fi o falsă mărturie, această mărturie ar trebui să fie făcută în justiție, sau înaintea unei instanțe civile sau penale, orî ea fiind făcută înaintea supleantului, nu se poate zice că a fost făcută într-o instanță.

Este necontestat în doctrină și jurisprudență, că pentru a fi o falsă mărturie, ea trebuie să fi fost făcută în justiție, atât și nimic mai mult. În Pandectele franceze Vol. 33 F./900, pag. 239, găsim «*Le faux témoignage n'est possible qu'autant qu'il y a témoignage c'est-à-dire déposition verbale faite en justice sous la foi du serment*»

Care este întinderea acestei expresiuni în justiție, nicăeri nu se precizează.

Din împrejurarea că art. 290 C. pen. zice că «cel ce va da mărturie mincinoasă în pricină civilă» Tribunalul a tras concluzia că mărturia ce se pretinde falsă, nefiind dată într'un proces și în instanță, ci numai înaintea supleantului, nu este o falsă mărturie.

Interpretarea cuvântului «pricină», în sensul de proces angajat între două părți protivnice, cred că

este o interpretare prea restrânsă, și în limba Română, cuvântul «pricină», înseamnă adese-ori, ori-ce afacere, adusă înaintea Tribunalului fie pe cale contencioasă, fie pe cale grațioasă.

Dar oare supleantul Tribunalului luând jurământul martorilor, nu reprezintă el o instanță, nu era el delegat de Tribunal să primească acele depozitii, actele sale nu au fost omologate de Tribunal? Inprejurarea că nu a fost tribunalul în complet, la luarea depozitiilor, ridică ea valoarea actelor supleantului?

De sigur că nu, mai ales când știm că în cele mai multe cazuri, Tribunalul delegă pe unul din membri săi cu luarea depozitiei martorilor, fapt practicat și în Franța; și relativ la aceasta Garraud, Vol. 5, pag. 308 zice: «*Dans les instances civiles le témoignage est reçu, soit devant un juge délégué qui en dresse procès-verbal, soit à l'audience. Dans le premier cas, le faux témoignage est consommé dès que le juge a clos le procès verbal de l'enquête*».

Este de sigur, în chestiunea ce ne preocupă, o mare latitudine de apreciere pentru judecătorești, de oare-ce nimic nu este precizat în lege. Dar chestiunea fiind penală, și cum *penalia restringenda sunt* o apreciere mai severă se impunea, dat fiind interesul social de a se pune o stavilă martorilor mincinoși ce se găsesc în țara noastră pe toate cărările.

Dar luând de bună teoria pe care o admite Tribunalul, în privința mărturiei mincinoase, și dacă faptul marturiei scapă de sub prevederile articolului 290 el nu constituie oare un fals în acte publice, pedepsit de codul penal?

Se știe că pe lângă falsul material, mai avem și un fals intelectual și care constă în false declarații sau arătări făcute într'un act public.

Faptul unei persoane, de a da declarații false sau neexacte, cu ocaziunea facerii unui act public, constituie un fals în acte publice. În această privință, nu avem de cât să reproducem câte-va pasaje din Garraud, Vol. 3, pag. 537. «*Les hypothèses les plus nombreuses de faux par fausses déclarations se présentent dans la rédaction des actes de l'état civil, notamment dans les actes de naissance et de décès, mais seulement pour les faits que l'acte a pour but de recevoir et de constater. Aux termes des articles 70 et 71 du code civil, l'acte de naissance peut être remplacé par un acte de notoriété, lorsqu'une personne voulant contracter mariage ne peut le représenter. Les fausses attestations faites par les témoins constitueront, un faux en écriture authentique*».

Așa fiind cred, că în nici un caz, acești martori mincinoși, nu puteau fi achitați, ba din contra, legea le trebuia aplicată în toată severitatea

ei, mai ales că în Tribunalul Ilfov, pe toate cu-loarele, mișună ast-fel de martori.

Și dacă martorii nu puteau fi achitați, cu atât mai mult nu putea fi achitat, acela care a pus la cale toată această afacere și care n'ar fi trebuit dat judecăței pentru escrocherie, ci numai ca complice la fals sau la mărturie mincinoasă. În sentința Tribunalului, la discuția elementelor delictului de escrocherie găsim că faptul inculpațiilor și al martorilor nu aducea nici un prejudiciu, de și mi se pare evident.

Cum, atunci când pui la cale și făurești acte, ca să arăți lumii că ești frate cu un X oare-care, nu aduci acestui X nici un prejudiciu când vrei cu ori-ce preț să te faci frate cu el?

Dar, oare pe astfel de căi nu se furizează cine-va să intre în familia unui om, în drepturile și patrimoniul cui-va? Cine oare poate garanta că acest început de probă de filiațiune făcută pe o cale lăaturalnică, peste cât-va timp, nu se va complecta printr'o altă cale tot așa de lăaturalnică și iată-l intrat fără voie în familia cui-va?

Pentru aceste considerațiuni, cred că faptul inculpațiilor constituia delictul de fals în acte publice și că sentința de mai sus, de și bine motivată, nu face o bună aplicare a legii. În tot cazul, chestiunea fiind controversată eu o supun discuțiunei celor mai competenți de cât mine, pentru a se face lumină deplină asupra ei.

Stelian Popescu

fost judecător de instrucție
Avocat

JUDECĂTORIA OCOLUL HOREZU (Valcea)

Audiența de la 17 Octombrie 1905

Cartea de judecată civilă No. 1183

Iacob Popescu cu Elisabeta și G. Georgescu

Contestație la executare.—Persoanele în drept a contesta o execuție silită.—Nulitate.

Nulitate relativă și personală.—Dacă o asemenea nulitate, invocată de un codebitor în favoarea căruia legea a admis-o poate profita și celor alți codebitori.—(Art. 152, 399 și 735 proc. civilă 1052 și 1056 C. civil).

Conform principiului stabilit de art. 399 proc. civilă, numai cei interesați sau vătămați prin executare, au dreptul de a contesta o executare silită.

Astfel, dacă o hotărâre definitivă ce se execută este nulă față cu unul din codebitori, această nulitate distruge legătura de solidaritate admisă prin dispozitivul hotărârei, care de altfel nici nu fusese dovedită, și intru cât solidaritatea nu se presupune, iar urmărirea efectuată în asemenea caz în avrea celui alt codebitor, nu vatămă întru nimic pe codebitorul în contra căruia nu s'a îndreptat urmărirea, așa că el nu poate uza de calea contestației.

2) *Nulitatea întemeiată pe valoarea formelor de procedură prescrise de art. 152 proc. civilă, este o nulitate relativă și personală care nu poate fi invocată de cât de partea în favoarea căreia legea a admis, și asemenea nulitate, nu poate folosi celor alți debitori.*

S'au ascultat d-nii avocați: I. Pleșoianu din partea creditorului Iacob Popescu, iar d-nul Gh. Nenculescu din partea contestatorilor Elisabeta și C. Georgescu.

Judecata,

Asupra motivului de contestație:

Violarea art. 152 proc. civilă prin faptul că pentru termenul de 7 Aprilie 1904, când s'a dat cartea de judecată No. 529/904 definitivă, nu s'a îndeplinit procedura cu C. Georgescu, de oare ce din procesul verbal dresat de Primarul com. Popești, se constată numai, că citația No. 8587/904 s'a lipit pe ușe în lipsa-i de acasă, fără a constata rânduile din art. 74 proc. civilă, prevăzute sub pedeapsă de nulitate conform art. 76 proc. civile;

Considerând că din actele de urmărire aflate la dosar se constată că hot. No. 529/904 definitivă și investită cu formula executorie, s'a executat numai în averea mobilă a codebitoarei Elisabeta Georgescu;

Că art. 399 proc. civilă prescrie: se va contesta or ce execuție silită numai de cei interesați sau vătămați prin executare;

In cea ce privește contestația lui C. Georgescu.

Considerând că nefiind urmărită de cât codebitoarea Elisabeta Georgescu, trebuie a se stabili, dacă C. Georgescu, se mai poate prevala de dispozițiile art. 399 proc. civilă?

Având în vedere că, într-o ipotesă, față cu art. 1053 C. civ., care acordă acțiunea în repetiție codebitorului care a achitat debitul în totalitate, contestatorul C. Georgescu are interes ca Elisabeta Georgescu să nu fie urmărită pentru că în cas afirmativ, aceasta ar avea în contră-i acțiunea în repetiție;

Considerând că pentru ziua de 7 Aprilie 1904 nu s'a îndeplinit procedura cu C. Georgescu, de oare ce din procesul-verbal dresat de de Primarul com. Popești se constată numai că, citația No. 5887/904 s'a lipit pe ușe în lipsa lui de acasă (art. 74 și 76 proc. civilă) violându-se astfel art. 152 proc. civilă prin pronunțarea hotărârei No. 529 din 7 Aprilie 904;

Că conform art. art. 735 proc. civilă, urmează a fi nulă față de C. Georgescu hot. No. 529/904, iar această nulitate distruge legătura de solidaritate admisă prin dispozitiv;

Considerând că creditorul nu a adus nici o probă efectivă în instanță spre a dovedi solidaritatea, care este știut că nu se presupune (art. 1041 C. civ.), chiar dacă ar fi executată Elisabeta Georgescu, aceasta nu mai poate avea acțiunea în repetiție pe baza art. 1053 C. civ., care astfel nu' și mai are locul, aceasta constituind pentru C. Georgescu un mijloc de apărare în o eventuală acțiune în repetiție în cazul când Elisabeta Georgescu va rămâne urmărită; că dar urmărirea nu aduce nici o vătămare lui C. Georgescu, iar judecata urmează a respinge ca neavenită contestația lui C. Georgescu;

Asupra contestației făcută de Elisabeta C. Georgescu:

Având în vedere susținerile contes'tatoarei că hot. No. 529/904 fiind nulă față de Georgescu, este nulă și față de dânsa conform art. 1056 C. civ.;

Considerând că principiul de mandat tacit care planează asupra materiei solidarității, că debitorul solidar reprezintă pe cei-l'alți codebitori în toate actele care pot avea de efect stingerea sau împuținarea obligațiunii (art. 1056 C. civ.) suferă excepțiuni, astfel art. 1047 C. civ. enumeră 3 feluri de excepțiuni pe care poate să

le invoace debitorul în contra căruia creditorul a intentat acțiune, aceste excepțiuni unele sunt comune tuturor debitorilor, altele personale, iar altele pur personale; că dar, se naște întrebarea: dacă excepțiunea trasă din nulitatea unui act de procedură, este o excepție comună, personală sau pur personală?

Considerând că din art. 735 și 736 proc. civ. rezultă că nulitatea întemeiată pe violarea art. 152 proc. civ. este o nulitate relativă, care nu poate fi invocată de cât de partea în favoarea căruia legea a admis-o, acesta fiind elementul constitutiv al excepțiunilor pur personale, cari se definesc: mijloace de apărare care pot fi propuse numai de debitorul în persoana căruia ele s'au realizat, fără a putea nici odată folosi celor-l'alți debitori, nici măcar pentru partea debitorului căruia ele aparțin (vezi D. Alexandresco, v. VI), rezultă excepțiunea întemeiată pe nulitatea unui act de procedură, în speță cererea de a se declara nulă hot. No. 529/904 definitivă și investită cu formula executorie, pentru violarea art. 152 proc. civ., este o excepțiune pur personală care nu poate fi invocată și de Elisabeta Georgescu (art. 1047 C. civ.), iar judecata urmează să respingă ca nefondată contestația făcută de Elisabeta C. Georgescu contra executărei hot. No. 529/904;

Judecător (s) D. Crețeanu.

p. Grefier (s) C. Vasilescu

Bibliografii

A apărut *Colecțiunea de legi financiare*, adnotate cu jurisprudența până la zi a Inaltei Curți de casație, lucrare datorită d-lui G. Bădulescu, Prim-grefier la Inalta Curte de casație. Prețul unui exemplar coprinzând 46 coale tipar, este de lei 6 pe hârtie obișnuită și lei 7 pe hârtie velină. Pentru cele legate în pânză se adaugă lei 1.50, iar în piele elegant și cu numele cumpărătorului lei 2.50. Comandele se primesc la autor și la Reducția acestui ziar, București, Calea Rahovei 5, de unde se expediază contra valoare: mandat poștal sau ramburs. Porto privește pe cumpărător.

* * *

A apărut, vol. I, **Codicele civil**, adnotat și comentat de d-l Dimitrie Neagu, fost magistrat, avocat.

Acest volum, format în 8°, are 530 pag. și coprinde materia Art. 1—285.

Deposit la Ziarul «Curierul Judiciar», București, Calea Rahovei 5, de unde se expediază contra valoare: mandat poștal sau ramburs. Prețul lei 12 broșat; legat elegant, în pânză, cu numele autorului lei 13.75; iar cu piele la cotor lei 14.50.

* * *

A apărut: **LEGIUIREA CARAGEA**, după ediția de la 1818, adnotată cu jurisprudența Curții de casație, de d-l Dem. D. Stoenescu, fost magistrat, avocat.

Prețul 5 lei; legat în pânză lei 6, iar în piele lei 7 De vânzare la Curierul Judiciar.

* * *

A apărut **LEGEA** asupra drepturilor proprietărilor rezultând din contractele de închiriere și arendare, adnotată și comentată, coprinzând: Expunerea de motive în extenso, debaterile parlamentare și principalele jurisprudențe, de d-l G. I. Demetriu, magistrat. Prețul 1 leu 50 bani.—De vânzare la Ziarul Curierul Judiciar 5,—Calea Rahovei—5, București.

* * *

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata bonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului Curierul Judiciar, București, sau să plătească la prezentare numai în mina încasatorilor I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu matea investite cu ștampila, Curierului Judiciar.